

สถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ ตามคำสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก

Status of Human Embryo According to the Roman Catholic Teaching.

ณัฐพงษ์ แสนสุริวงศ์

* ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม
บาทหลวง ดร.เชิดชัย เลิศจิตรเลขา

* สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

Nattapong Seansooriwong

* Master of Arts Program in Moral Theology, Faculty of Theology, Saengtham College.

Rev.Dr.Cherdchai Lertjitlekha

* Moral Theology Program, Faculty of Theology, Saengtham College.

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 21 กันยายน 2565

* แก้ไข 13 กุมภาพันธ์ 2566

* ตอบรับบทความ 2 มีนาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงเอกสารนี้มีจุดประสงค์ (1) เพื่อศึกษาข้อคำสอนเรื่องสถานภาพตัวอ่อนมนุษย์ตามคำสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก (2) เพื่อศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์จากมุมมองต่างๆ เช่น มุมมองด้านปรัชญา สังคม สรีรวิทยาและกฎหมาย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อคำสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกในเรื่องสถานภาพตัวอ่อนมนุษย์จากเอกสารพระสมณสาสน์เรื่องของขวัญแห่งชีวิต (Donum Vitae) และ เอกสารศักดิ์ศรีของบุคคล (Dignitas Personae) มีดังนี้ ตัวอ่อนมนุษย์นั้นมีสถานภาพอยู่ 2 ประการคือ 1) สถานภาพความเป็นชีวิตของตัวอ่อนมนุษย์ กล่าวคือ ตัวอ่อนมนุษย์มีชีวิตของมนุษย์อย่างแท้จริง โดยชีวิตที่เขามีนั้นมันเริ่มตั้งแต่ช่วงเวลาของการปฏิสนธิ และเป็นชีวิตที่พระเจ้าได้ทรงประทานให้ซึ่งเป็นของขวัญอันล้ำค่า 2) สถานภาพความเป็นบุคคลของตัวอ่อนมนุษย์ โดยสำหรับพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกแล้วไม่ได้สอนอย่างชัดเจนว่าความเป็นบุคคลของตัวอ่อนมนุษย์เกิดขึ้นเมื่อใด หากแต่ได้สอนว่า ตัวอ่อนมนุษย์จะต้องได้รับความเคารพเหมือนกับมนุษย์ทั่วไปกล่าวคือ พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้ทุกคนได้เข้าใจ และยอมรับว่าตัวอ่อนมนุษย์มีชีวิตอย่างแน่นอน ซึ่งการมีชีวิตนี้เองเรียกร้องให้เราต้องเคารพว่าตัวอ่อนมนุษย์นั้นเป็นบุคคลแล้ว

2. จากการศึกษาถึงความเข้าใจเกี่ยวกับสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์จากมุมมองต่างๆ เช่น มุมมองด้านปรัชญา สังคม สรีรวิทยา และกฎหมาย พบว่า ไม่สามารถนำมาอธิบายความเป็นบุคคลเพื่อที่จะปกป้องตัวอ่อนมนุษย์ได้ เพราะในแต่ละมุมมองนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมาก ในเรื่องจุดเริ่มต้นที่จะสามารถยอมรับได้ว่าตัวอ่อนมนุษย์นั้นเป็นบุคคล

คำสำคัญ: สถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์
คำสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก
เอกสารพระสมณสาสน์เรื่องของขวัญแห่งชีวิต
เอกสารศักดิ์ศรีของบุคคล

Abstract

The purposes of this documentary research were: (1) to study about the status of human embryo according to the teaching of the Roman Catholic Church; and (2) to explore the understanding of the status of human embryo from various perspectives such as philosophy, social sciences, physiology and laws.

The results of this research reveal:

(1) in *Donum Vitae* and *Dignitas Personae*, the Roman Catholic Church teaches that the life of human embryo is a human life. It starts from the moment of fertilization and it is a precious gift of God. In addition, even though the Catholic Church does not state very clearly when the status of a human person begins, the Church demands us to respect the human embryo as a human person.

(2) The studies from various perspectives including the perspectives of philosophy, physiology, social sciences and laws revealed that they have different views on the status of human embryo. They do not inform clearly when we should respect and protect human embryo as a human person. Therefore, all of these perspectives cannot be referred as a firm foundation of determining when a human person begins.

Keywords: Status of Human Embryo
Roman Catholic Teaching
Donum Vitae
Dignitas Personae

ความสำคัญของเนื้อหา

คริสต์ศาสนาสอนว่า “ชีวิตเป็นของขวัญอันล้ำค่าที่พระเจ้าได้ประทานให้กับมนุษย์” (Donum vitae ข้อที่ 1) พระองค์ทรงมอบความรับผิดชอบให้แก่มนุษย์ที่จะรักษาของขวัญชิ้นนี้อย่างดีที่สุดเพราะพระคัมภีร์กล่าวว่า “พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระองค์ พระองค์ทรงสร้างเขาตามภาพลักษณ์ของพระเจ้า พระองค์ทรงสร้างเขาให้เป็นชายและหญิง” (ปฐมก. 1:27) และทรงมอบหมายอำนาจให้พวกเขา คือ “จงปกครองแผ่นดิน” (ปฐมก. 1:28) เพื่อมนุษย์จะได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขซึ่งคำสอนพื้นฐานนี้จะต้องเป็นหัวใจสำคัญในการไตร่ตรองเพื่อชี้แจงต่อปัญหาทางจริยธรรมของการแทรกแซงชีวิตมนุษย์ ที่เกิดจากเทคโนโลยีทางการแพทย์เพื่อช่วยการเจริญพันธุ์ (Assisted Reproductive Technologies) ซึ่งมีเทคนิคต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไป เช่น GIFT (Gamete intrafallopian tube transfer), IVF (In vitro fertilization และ surrogacy) ฯลฯ โดยปัญหาการทำลายตัวอ่อนมนุษย์ที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์เพื่อช่วยการเจริญพันธุ์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาตัวอ่อนมนุษย์ที่เหลือ เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์เพื่อช่วยการเจริญพันธุ์ มีราคาค่อนข้างสูงและมีค่าใช้จ่ายมาก การกระทำแต่ละครั้งจึงต้องการตัวอ่อนมนุษย์ที่สำรองไว้ หากว่าการปฏิสนธิในครั้งแรกล้มเหลว ในทางปฏิบัติจึงพยายามผสมไข่และเชื้อสุจิหลายๆ ฟอง เพื่อให้เกิดตัวอ่อนมนุษย์ (Human Embryo) หลายตัวและนำกลับไปในครรภ์ของมารดาประมาณ 3-4 ตัว ซึ่งตัวอ่อนมนุษย์ มีโอกาสตั้งครรภ์ได้ 20% ดังนั้น เมื่อการปฏิสนธิประสบความสำเร็จ ปัญหาที่ตามมาคือตัวอ่อนมนุษย์ที่เหลือจะอย่างไร จะทำลายหรือนำไปทำการทดลองอย่างอื่นต่อไป ซึ่งการกระทำดังนั้นเป็นปัญหาการทำลายชีวิตมนุษย์ผู้บริสุทธิ์หรือไม่

2. ปัญหาการแช่แข็งตัวอ่อนมนุษย์ การแช่แข็งตัวอ่อนมนุษย์ก็เป็นปัญหาด้านศีลธรรมเพราะการแช่แข็งในอุณหภูมิลบต่ำมากๆ เพื่อหยุดการทำงานของกระบวนการเมตาโบลิซึม เป็นการปฏิบัติกับตัวอ่อนที่เป็นชีวิตมนุษย์ผู้บริสุทธิ์เสมือนเป็นวัตถุสิ่งของ เพื่อที่จะใช้ประโยชน์จากตัวอ่อนมนุษย์

3. ปัญหาการทำแท้งที่อาจเกิดจากการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์เพื่อช่วยการเจริญพันธุ์ เนื่องจากการกระทำแต่ละครั้งมีการนำตัวอ่อนมนุษย์กลับไปในครรภ์ของมารดาประมาณ 3-4 ตัว และถ้าเกิดการตั้งครรภ์ทั้ง 4 ตัว จะอย่างไรเพื่อความปลอดภัยของแม่และให้เด็กที่สมบูรณ์ที่สุดดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องทำแท้งทารกบางคนในขณะที่อยู่ในครรภ์

จากปัญหาศีลธรรมต่างๆ ที่ได้กล่าวมาของเทคโนโลยีทางการแพทย์เพื่อช่วยการเจริญพันธุ์ในปัจจุบันนี้ จึงมีการโต้เถียงกันระหว่างนักจริยศาสตร์และนักคิดต่างๆ ว่าการทำลายตัวอ่อนมนุษย์ (Human Embryo) นั้นทำได้หรือไม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่โต้เถียงกันเพื่อหาเหตุผลต่างๆ นาๆ และเมื่อพิจารณาอย่างดีแล้วทำให้พบว่าปัญหาหลักของเรื่องตัวอ่อนมนุษย์นี้คือ มุมมองความเข้าใจในเรื่องสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ที่ยังแตกต่างกัน

โดยปัญหาเรื่องมุมมองความเข้าใจถึงสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์นั้นมีประเด็นที่สำคัญอยู่ดังนี้ 1) ประเด็นที่ว่าตัวอ่อนมนุษย์เริ่มต้นมีชีวิตเมื่อใด 2) ตัวอ่อนมนุษย์มีความเป็นบุคคล (Person) หรือไม่ ซึ่งคำถามเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากสำหรับการพิจารณาทางด้านจริยธรรมของการวิจัยขั้นพื้นฐาน และการวิจัยเชิงประยุกต์ของวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน เพราะว่าย่างคงมีความเข้าใจเรื่องสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ที่ไม่ตรงกันเช่น ในทางการแพทย์ที่เน้นเรื่องสรีระก็ได้นำเสนอว่าความเป็นบุคคลของตัวอ่อนมนุษย์เริ่มต้นขึ้นหลัง 14 วันของการปฏิสนธิ ในด้านปรัชญาก็ได้นำเสนอว่าความเป็นบุคคลจะต้องประกอบด้วยความคิดที่มีเหตุผล หรือในด้านสังคมได้นำเสนอว่าบุคคลจะได้รับศักดิ์ศรีและสิทธิต่างๆ เมื่อเข้าร่วมกลุ่มอยู่ในสังคมเท่านั้น ดังนั้นสังคมจึงเป็นที่ที่ศักดิ์ศรีและสิทธิของเขาได้รับการค้าประกัน ส่วนในด้านกฎหมายก็ได้นำเสนอว่าการยอมรับถึงสิทธิและความเป็นบุคคลของมนุษย์นั้นจะเริ่มเมื่อทารกคลอดพ้นจากครรภ์มารดา เป็นต้น

ดังนั้น จากความเข้าใจในเรื่องสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ที่ยังเป็นเรื่องคลุมเครือและถกเถียงกันอยู่ จึงก่อให้เกิดการนำตัวอ่อนมนุษย์ไปใช้ในวงการแพทย์มากขึ้นเรื่อยๆ และเป็นเชิงพาณิชย์ด้วย เช่น สหราชอาณาจักร เป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าในเรื่องเทคโนโลยีทางการแพทย์เพื่อช่วยการเจริญพันธุ์เป็นอย่างมาก โดยในปี 1990 ได้ออกกฎหมาย Human Fertilization and Embryology Act โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมีข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการตัวอ่อนมนุษย์และเซลล์สืบพันธุ์ เช่น เงื่อนไขการเก็บรักษา โดยกำหนดให้เก็บรักษาเซลล์สืบพันธุ์ได้ไม่เกิน 10 ปี เก็บรักษาตัวอ่อนมนุษย์ได้ไม่เกิน 5 ปีและอนุญาตให้นักวิจัยใช้ตัวอ่อนมนุษย์ที่มีอายุไม่เกิน 14 วันไปใช้ในการวิจัยได้ รวมไปถึงนักวิจัยสามารถสร้างหรือนำเข้าตัวอ่อนมนุษย์ขึ้นเพื่อใช้ทำวิจัยได้ต่อมาในเดือนพฤศจิกายน 2000 รัฐสภาญี่ปุ่นได้ผ่านกฎหมาย Law Concerning Regulation Relating to Human Cloning Techniques and other Similar Techniques ซึ่งมีผลบังคับใช้ในเดือนมิถุนายน 2001 โดยเป็นกฎหมายที่ห้ามการใช้เทคโนโลยีทำสำเนามนุษย์แต่ไม่ได้ห้ามการใช้ตัวอ่อนมนุษย์ที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์เพื่อช่วยการเจริญพันธุ์ที่อายุไม่เกิน 14

วัน ไปใช้เพื่อการวิจัย และในประเทศออสเตรเลียก็ได้ให้การสนับสนุนงานวิจัย และพัฒนาเพื่อให้ใช้ตัวอ่อนมนุษย์จากเทคโนโลยีทางการแพทย์เพื่อช่วยเจริญพันธุ์ในการศึกษาทดลองได้ รวมไปถึงนักวิจัยสามารถนำเข้า Embryonic Stem Cells จากต่างประเทศได้ และได้สนับสนุนให้จัดตั้งศูนย์วิจัย The Australian Stem Cell Centre ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างนักวิจัยในหน่วยงานภาครัฐและภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งความร่วมมือกับบริษัทเอกชนจากประเทศสหรัฐอเมริกา (LifeCell Inc.) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในการรักษาผู้ป่วยซึ่งได้รับงบประมาณช่วยเหลือทั้งจากรัฐกลางและจากรัฐวิศตอเรีย

ส่วนในประเทศไทยนั้นพบว่ามิสสถานพยาบาลที่ดำเนินการเรื่องเทคโนโลยีทางการแพทย์เพื่อช่วยการเจริญพันธุ์และมีผู้เข้ารับการใช้เทคโนโลยีเป็นจำนวนมาก จึงกล่าวได้ว่า สาเหตุอันสำคัญอย่างยิ่งที่ก่อให้เกิดการอ้างสิทธิ์เพื่อที่จะใช้ประโยชน์จากตัวอ่อนมนุษย์หรือการทำลายตัวอ่อนมนุษย์นั้น มาจากความเข้าใจถึงเรื่องสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ จุดประสงค์ของงานค้นคว้าอิสระฉบับนี้ จึงต้องการที่จะศึกษาถึงความเข้าใจเรื่องสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ (Human Embryo) ซึ่งเป็นประเด็นพื้นฐานที่สำคัญว่า การใช้ตัวอ่อนมนุษย์เป็นปัญหาศีลธรรมที่ร้ายแรงหรือไม่ และมีความเข้าใจในมุมมองใดบ้างที่จะสามารถนำมาอธิบายเพื่อเป็นการปกป้องคุณค่าและศักดิ์ศรีของตัวอ่อนมนุษย์ได้

ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะนำเสนอความเข้าใจเรื่องสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ที่ชัดเจนโดยเฉพาะตามคำสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก เพราะสำหรับพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกนั้นถือว่าเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการสนับสนุนคุณค่าของชีวิต (Pro-life) และให้การสั่งสอนว่าชีวิตเริ่มต้นตั้งแต่เกิดการปฏิสนธิและสิ้นสุดลงเมื่อความตายตามธรรมชาติมาถึง (Natural Death) อีกทั้งยังมีคำสอนด้านสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ว่าต้องให้การเคารพชีวิตที่เกิดขึ้นใหม่นับตั้งแต่วินาทีแรก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจเรื่องสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ในมุมมองของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก โดยเฉพาะในเอกสารคำสอน Donum Vitae กับ Dignitas Personae

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อคำสอนเรื่องสถานภาพตัวอ่อนมนุษย์ตามคำสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก
2. เพื่อศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ จากมุมมองต่างๆ เช่น มุมมองด้านปรัชญา สังคม และกฎหมาย

ขอบเขตของการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

1) ศึกษาเรื่องสถานภาพตัวอ่อนมนุษย์ตามคำสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก จากพระสมณสาส์นเรื่องของขวัญแห่งชีวิต (Donum Vitae) และเอกสารศักดิ์ศรีของบุคคล (Dignitas Personae) และจากมุมมองด้านปรัชญา สังคม และกฎหมาย ตามความเห็นของนักวิชาการอื่นๆ

นิยามศัพท์เฉพาะ

สถานภาพ (Status) คือ ความเป็นของตัวอ่อนมนุษย์ที่มีติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดจนถึงการตายตามธรรมชาติ

ตัวอ่อนมนุษย์ (Human Embryo) คือ คำที่ใช้เรียกไข่ที่ได้รับการผสมกับอสุจิของมนุษย์แล้วและจะมีการเจริญเติบโตแบ่งเป็นเซลล์จาก หนึ่งเป็นสอง สองเป็นสี่ สี่เป็นแปด จนไปฝังตัวในผนังมดลูก

ชีวิต (Life) คือ สถานภาพหนึ่งของตัวอ่อนมนุษย์ที่เริ่มต้นขึ้นเมื่อเกิดการปฏิสนธิ

บุคคล (Person) คือ สถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์อันเป็นคุณค่าและศักดิ์ศรีที่จะต้องได้รับความเคารพ

เทคโนโลยีทางการแพทย์เพื่อช่วยการเจริญพันธุ์ (Assisted Reproductive Technologies) คือ การนำเอาเทคนิคทางการแพทย์ มาบำบัดรักษาภาวะมีบุตรยาก ด้วยวิธีการต่างๆ เช่นการผสมเทียม (Artificial Insemination) การย้ายฝากเซลล์สืบพันธุ์เข้าไปในท่อนำไข่ (Gamete Intrafallopian Transfer หรือ GIFT) การปฏิสนธิภายนอกร่างกาย (In Fertilization หรือ IVF)

GIFT = Gamete Intrafallopian Tube Transfer คือ เป็นวิธีการที่ใช้การย้ายเซลล์ไข่และเซลล์อสุจิเข้าสู่ท่อหน้าไข่ ด้วยเทคนิควิธีทางการแพทย์

IVF = In Vitro Fertilization คือ เป็นวิธีการทำให้เกิดการปฏิสนธิในอกร่างกาย โดยนำเซลล์ไข่และเซลล์อสุจิไปในห้องปฏิบัติการ จากนั้นจะย้ายตัวอ่อนกลับเข้าไปในโพรงมดลูกเพื่อให้เกิดการฝังตัวและตั้งครรภ์

Surrogacy คือ การรับตั้งครรภ์แทน เป็นกระบวนการในการที่หญิงคนหนึ่งตกลงรับที่จะตั้งครรภ์ด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดและตกลงว่าจะส่งมอบเด็กที่เกิดมานั้นให้แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง พร้อมกับสละสิทธิใดๆ ในความเป็นมารดาของเด็กนั้นทันทีที่เด็กกำเนิดมา

ประโยชน์ที่ได้รับ

ได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ตามคำสั่งสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกในเอกสารคำสอน *Donum Vitae* และ *Dignitas Personae* ที่นำมาใช้ในการอธิบายถึงหลักการและข้อความเชื่อของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกได้อย่างถูกต้อง โดยนำไปสู่การอธิบายเรื่องสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์จากมุมมองด้านปรัชญา สังคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อปกป้องให้ทุกคนได้ตระหนักว่าจะต้องให้ความเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของตัวอ่อนมนุษย์ สำหรับพระสงฆ์ นักบวช ครูคำสอน ผู้อภิบาล ได้นำไปใช้ในการอภิบาลคริสตชนให้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ในเรื่องสถานภาพตัวอ่อนมนุษย์ตามเอกสารคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก โดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 1) ศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเอกสารคำสอนเรื่อง *Donum Vitae* และ เอกสารคำสอนเรื่อง *Dignitas Personae* เป็นหลัก รวมถึงเอกสารวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์จากมุมมองต่างๆ เช่น มุมมองด้านปรัชญา สังคม สรีรวิทยา และกฎหมาย และ 2) ดำเนินการวิเคราะห์สังเคราะห์เอกสาร เรียบเรียงอย่างเป็นระบบ และจัดทำรายงานการผลวิจัย

ผลการศึกษาวิจัย

1. เอกสาร Donum Vitae

ปัญหาเรื่องตัวอ่อนมนุษย์ได้รับจิตวิญญาณเข้ามาในร่างกายเมื่อไรนั้น ถูกนำมาถกเถียงกันเป็นเวลาหลายศตวรรษในพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก โดยมีการถกเถียงกันว่าโดยทั่วไปแล้วเราทุกคนเชื่อและเข้าใจว่าผู้ใหญ่เรามีจิตวิญญาณ แต่ก็เกิดคำถามตามมาว่า แล้วเราได้รับจิตวิญญาณนั้นเข้ามาในร่างกายของเราเมื่อไร

ด้วยเหตุนี้จึงมี 2 มุมมองเกี่ยวกับช่วงเวลาที่เราได้รับจิตวิญญาณดังนี้ มุมมองแรกคือ จิตวิญญาณที่ได้ทันทีจากพระเจ้าโดยพระองค์ได้ทรงใส่ไว้ตั้งแต่ช่วงเวลาของการปฏิสนธิ ในขณะที่มุมมองที่สองคือ จิตวิญญาณที่ได้รับภายหลัง เป็นการที่ตัวอ่อนได้รับจิตวิญญาณหลังจากช่วงระยะเวลา 40 วัน หรือมากกว่านั้นหลังจากที่ได้ปฏิสนธิแล้ว

และมุมมองทั้ง 2 นี้ยังคงเป็นที่ถกเถียงกันเรื่อยมาจนกระทั่งใน ปี 1974 ก็ได้มีเอกสารของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกที่ได้ตีพิมพ์ออกมาโดยมีชื่อว่า Declaration on Procured Abortion แต่ต่อมาในปี 1978 ได้เกิดงานวิจัยทางพันธุศาสตร์ตัวใหม่ขึ้นมาซึ่งมีชื่อว่า “เด็กหลอดแก้ว” ซึ่งก่อนหน้านั้นก็ได้มีเทคนิคการแพทย์เพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีบุตรยากเกิดขึ้นเช่นกัน

และจากงานวิจัยชิ้นนี้ทำให้มีปัญหาก็เกี่ยวกับเรื่องตัวอ่อนมนุษย์เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกจึงได้รับความท้าทายเพิ่มมากขึ้นในการที่จะให้ความชัดเจนในเรื่องจุดเริ่มต้นและการให้กำเนิดของชีวิตด้วยเหตุนี้ในปี 1987 พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกจึงได้ออกเอกสารคำสอนที่เกี่ยวกับการเคารพต่อจุดเริ่มต้นของชีวิตและศักดิ์ศรีของการให้กำเนิด มีชื่อว่า “ของขวัญแห่งชีวิต” (Donum Vitae)

เนื้อหาคำสอนที่สำคัญของเอกสาร Donum Vitae

ชีวิตเป็นสิ่งดีเสมอ นี่เป็นการรับรู้ตามสัญชาตญาณ และเป็นข้อเท็จจริงของประสบการณ์และมนุษย์ถูกเรียกให้มารับรู้เหตุผลว่าทำไมจึงเป็นเช่นนี้ ทำไมชีวิตจึงเป็นสิ่งดี คำถามนี้พบได้ทุกแห่งในพระคัมภีร์ และตั้งแต่นั้นแรกของพระคัมภีร์แล้วที่คำถามนี้ได้รับคำตอบอันทรงพลังและน่าทึ่งมาก เพราะชีวิตเป็นของขวัญอันล้ำค่าที่พระเจ้าได้ประทานให้กับมนุษย์

“พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระองค์ พระองค์ทรงสร้างเขาตามภาพลักษณ์ของพระเจ้า พระองค์ทรงสร้างเขาให้เป็นชายและหญิง” (ปฐมก. 1:27) และทรงมอบหมายอำนาจให้พวกเขา คือ “จงปกครองแผ่นดิน” (ปฐมก. 1:28) จึงไม่มีเหตุผลจำเป็นอย่างใด ๆ ที่มนุษย์จะต้องไปอยู่ภายใต้อำนาจของมนุษย์คนอื่น และเกือบจะถูกลดค่าลงเป็นแค่สิ่งของได้

ชีวิตมนุษย์มาจากพระเจ้า ชีวิตนี้เป็นของประทานจากพระเจ้า เป็นภาพลักษณ์และรอยประทับของพระเจ้าในมนุษย์ เป็นการร่วมส่วนในลมหายใจแห่งชีวิตของพระเจ้าด้วยเหตุนี้ชีวิตมนุษย์จึงศักดิ์สิทธิ์ เพราะมีรากฐานอยู่ในพระเจ้าและในกิจการเนรมิตสร้างของพระองค์ “เพราะพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระองค์” (ปฐม 9:6)

ดังนั้น ความศักดิ์สิทธิ์ของชีวิตจึงก่อให้เกิดการห้ามละเมิดชีวิต ซึ่งจารึกอยู่ในมโนธรรมของเขาตั้งแต่แรกเริ่มแล้ว กล่าวคือ ณ ส่วนลึกสุดของจิตใจ มนุษย์ถูกเตือนอยู่เสมอมิให้ล่วงละเมิดชีวิตทั้งชีวิตของตนเองและชีวิตของผู้อื่น อันเป็นสิ่งที่มิใช่เป็นของของเขา เพราะชีวิตเป็นสมบัติของพระเจ้า และเป็นของประทานของพระเจ้าองค์พระผู้สร้าง

ฉะนั้นสาระสำคัญอันลึกซึ้งที่สุดของบทบัญญัติของพระเจ้าที่ให้ปกป้องชีวิตก็คือ ข้อเรียกร้องให้เรามีความเคารพต่อบุคคลมนุษย์ทุกคนและต่อชีวิตของเขาด้วยการให้กำเนิดบุตรนั้นเป็นเหตุการณ์ที่เป็นของมนุษย์โดยลึกซึ้งและเต็มด้วยความหมายด้านศาสนา トラบเท่าที่การให้กำเนิดนี้เกี่ยวพันระหว่างสามีภรรยา ซึ่ง “รวมเป็นเนื้อเดียวกัน” การให้กำเนิดมนุษย์ถือเป็นงานต่อเนื่องการเนรมิตสร้างของพระเจ้า “การสมรสเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งนัก เป็นของประทานที่ถูกเลือกสรรและถูกยกให้สูงกว่าของประทานอื่นใดทั้งสิ้นในโลกนี้ ของประทานนี้คือการให้กำเนิดมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้สร้างภาพลักษณ์ของพระเจ้า”

โดยทางการให้กำเนิดมนุษย์ ของประทานของพระเจ้าก็ได้รับการยอมรับ และชีวิตใหม่ชีวิตหนึ่งก็เปิด สู่อนาคต ซึ่งเป็นการให้ความเคารพถึงการปฏิสนธิ ถึงการที่ชีวิตหนึ่งเติบโตเป็นรูปร่างขึ้นมาในครรภ์มารดา ถึงการให้กำเนิดบุตร และถึงการเกี่ยวพันใกล้ชิดระหว่าง ณ ขณะจิตนั้นที่เกิดเป็นชีวิตมนุษย์ขึ้นมากับ การกระทำของพระเจ้าองค์พระผู้สร้าง ดังที่มีเขียนไว้ในพระคัมภีร์ว่า “เราได้รู้จักเจ้า ก่อนที่เราได้ก่อร่างสร้างตัวในครรภ์ และก่อนที่เจ้าจะคลอดจากครรภ์ เราก็ได้เจิมเจ้า” (ยรม. 1:5) นั่นคือ ชีวิตของมนุษย์ทุกคนนับแต่แรกเริ่มก็เป็นส่วนหนึ่งในแผนการของพระเจ้าแล้ว

ดังนั้นจึงไม่มีใครสามารถอ้างสิทธิ ไม่ว่าในสถานการณ์ใด ที่จะทำลายชีวิตของมนุษย์ ผู้บริสุทธิ์โดยตรงได้ พร้อมกับถ้อยคำเหล่านี้ คำสั่งสอนเรื่องของขวัญแห่งชีวิต (Donum Vitae) จึงกำหนดเนื้อหาหลักของการไขแสดงของพระเจ้าอยู่ที่เรื่องความศักดิ์สิทธิ์ของชีวิตมนุษย์ และเรื่องชีวิตมนุษย์มีอาจถูกล่วงละเมิดได้ ซึ่งในเอกสารคำสอนเรื่อง Donum Vitae ได้กล่าวไว้ว่า “ชีวิตของมนุษย์ทุกคนต้องได้รับความเคารพอย่างสูงสุด เพราะมนุษย์เป็นเพียงสิ่งสร้างเดียวบน

โลกนี้ ที่พระเจ้าได้สร้างมาให้ เป็นภาพลักษณ์ของพระเจ้าผู้สร้าง ชีวิตมนุษย์เป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ เพราะตั้งแต่เริ่มต้นชีวิตผูกพันอยู่กับการสรรค์สร้างของพระเจ้า และคงอยู่ในความสัมพันธ์ที่พิเศษนี้ตลอดไปกับพระเจ้า พระเจ้าแต่เพียงผู้เดียวที่เป็นเจ้านายของชีวิตตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงจุดจบ ไม่มีใครสามารถอ้างสิทธิ์อย่างถูกต้อง และโดยตรงที่จะทำลายความเป็นมนุษย์ที่บริสุทธิ์นี้ได้ไม่ว่าในสถานการณ์ใดๆ ก็ตาม และการให้กำเนิดมนุษย์เรียกร้องคู่สมรสให้มีส่วนร่วมตอบสนองกับผลแห่งความรักของพระเจ้า ของขวัญแห่งชีวิตมนุษย์ต้องถูกทำให้เป็นจริงผ่านทางสามีและภรรยาในการแต่งงาน อันสอดคล้องกับกฎที่ถูกจารึกไว้ในบุคคลและในความเป็นหนึ่งเดียวของพวกเขา” (Donum Vitae, 1987 n.16-22)

หัวใจของเอกสารฉบับนี้คือการสั่งสอนว่าชีวิตมนุษย์เป็นของขวัญจากพระเจ้า โดยพระองค์ได้ทรงมอบให้ทั้งชายและหญิง โดยพวกเขาถูกเรียกร้องให้รู้คุณค่าอันล้ำค่าของชีวิตและจะต้องมีความรับผิดชอบในการรักษาศักดิ์ศรีของชีวิตตนเอง โดยเป็นการเคารพทั้งความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่ และลักษณะพิเศษของการส่งผ่านของชีวิตมนุษย์ และในเอกสารนี้ยังได้กล่าวต่อไปอีกว่า ในการใช้เทคนิคเพื่อช่วยเจริญพันธุ์ (ผสมเทียม) การใช้เทคนิคทางการแพทย์ที่เรียกว่า เด็กหลอดแก้ว หรืออื่นๆ นั้นเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ทั้งที่เป็นการกระทำในผู้ที่แต่งงานแล้วและในผู้ที่ยังไม่ได้แต่งงาน เพราะว่าด้วยหลักการของความดีตามธรรมชาติแล้ว ผู้เป็นพ่อและแม่ต่างก็พยายามอย่างเต็มที่ในการที่จะมีลูกเป็นของตนเองซึ่งในเอกสาร “ของขวัญแห่งชีวิต” (Donum Vitae) ก็ยกย่องว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่ก็ได้ให้คำแนะนำว่าอย่างไรก็ตามผู้เป็นพ่อและแม่ไม่ควรอ้างสิทธิ์นี้เพียงเพื่อจะใช้เทคโนโลยีที่ไม่เคารพต่อจุดกำเนิดและการให้กำเนิดของชีวิตเลย เพราะชีวิตมนุษย์ที่เพิ่งกำเนิดมาในครรภ์ของมารดานั้นไม่ใช่สิ่งของหรือชิ้นส่วนของทรัพย์สินที่ใครจะมาอ้างสิทธิ์ว่าเป็นสิ่งที่เขาได้ผลิตขึ้นมา หรือเขาสามารถจัดการและทำลายอย่างไรก็ได้ แต่ชีวิตที่กำลังกำเนิดขึ้นมาใหม่นั้นเป็นชีวิตใหม่ของอีกคนหนึ่งที่ไม่ใช่พ่อและแม่อีกต่อไป และชีวิตของมนุษย์ที่กำลังกำเนิดใหม่นี้จะต้องได้รับความเคารพและปกป้องในศักดิ์ศรีและสิทธิส่วนบุคคล เพราะว่าชีวิตไม่ได้เป็นเพียงแค่สิ่งของแต่เป็นของขวัญที่ล้ำค่า

ด้วยเหตุนี้ เราทุกคนจะต้องจดจำไว้เสมอว่า การตั้งครรภ์ การเติบโตของเด็กในครรภ์มารดานั้น ควรเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นผ่านทาง การแต่งงาน เพราะว่าผ่านทางความสัมพันธ์และความปลอดภัยที่ได้รับการปกป้องจากพ่อและแม่ตนเองจะช่วยให้ลูกค้นพบตัวตนเองและสามารถพัฒนาตนเองจนบรรลุความเป็นมนุษย์ที่เหมาะสมของเขา กล่าวคือ ชีวิตของเด็กควรที่จะเป็นผลของความรัก และ

ความสัมพันธ์ที่พ่อและแม่ได้มอบให้แก่อันและกันมากกว่าที่จะเป็นผลของการประดิษฐ์ด้วยเทคนิคทางการแพทย์ และการปฏิสนธิในร่างกายที่เรียกว่าเด็กหลอดแก้วนั้นดูเหมือนว่าจะเป็นการกระทำที่ละเมิดศักดิ์ศรีของความเป็นพ่อและแม่ เพราะเด็กที่กำเนิดมาไม่ได้เป็นผลมาจากความเป็นหนึ่งเดียวทางร่างกายของพวกเขา แต่เด็กนั้นกลายเป็นเพียงผลที่กำเนิดจากเซลล์สืบพันธุ์ของพวกเขา เพราะว่ามันเป็นการที่นำเซลล์สืบพันธุ์แยกออกมาจากร่างกายของพ่อและแม่ และทำให้เกิดการผสมกันโดยแพทย์ผู้เป็นช่างเทคนิคที่นั่งอยู่บนเก้าอี้ในห้องปฏิบัติการ

อีกทั้งการทำเด็กหลอดแก้ว นี่เป็นการทำลายธรรมชาติของการตั้งครรภ์ที่ควรเกิดขึ้นจากการกระทำที่เต็มไปด้วยความรักและความเป็นหนึ่งเดียวกันของสามีและภรรยาโดยผ่านทางความโรแมนติกและความเป็นส่วนตัวของเขาทั้งสอง แต่กลับกลายเป็นการกระทำของหมอที่ทำการดูดและฉีดตัวอ่อนเข้าไปในร่างกายด้วยหลอดเล็กๆ ณ ห้องเล็กๆ ของโรงพยาบาลที่รายล้อมไปด้วยคนแปลกหน้า โดยมีสามีของเธอที่ยืนดูอยู่ข้างๆ ซึ่งภาพที่บรรยายมานี้ก็น่าจะเป็นพยานที่ชัดเจนพอสมควรว่า กระบวนการของเด็กหลอดแก้วนั้น ไม่คู่ควรกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความรักในรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเลย

อีกทั้งในกระบวนการทำเด็กหลอดแก้ว จะต้องมีการผลิตตัวอ่อนมนุษย์ขึ้นมาเยอะพอสมควรในแต่ละครั้ง ซึ่งเมื่อเข้าสู่ขั้นตอนที่จะต้องฉีดตัวอ่อนมนุษย์เข้าไปในท่อนำไข่ของผู้เป็นแม่นั้น หมอก็จะฉีดเข้าไปในอัตราที่จำเป็นเท่านั้นคือประมาณ 4 ตัวเพื่อป้องกันการเกิดแฝด 4 ซึ่งจะก่อให้เกิดอันตรายต่อแม่ได้ ดังนั้นผลที่ตามมาคือจะต้องมีตัวอ่อนมนุษย์ที่เหลือและตัวอ่อนมนุษย์เหล่านี้ ก็จะถูกนำไปแช่แข็งในหลอดไนโตรเจนแล้ว เพื่อเก็บไว้ใช้ในการทำเด็กหลอดแก้วครั้งต่อไป หรือเอาไปใช้สำหรับการทดลอง หรือถูกทำลายและก็ตายไป แม้ว่าในการทำเด็กหลอดแก้วนั้น จะต้องสูญเสียเงินไปเป็นจำนวนที่มากพอสมควร แต่ไม่เป็นปัญหาสำหรับคู่สามีภรรยาที่ต้องการใช้กระบวนการนี้ แต่ด้วยความเข้าใจเป็นพิเศษในเรื่องการแช่แข็งตัวอ่อนมนุษย์นี้น่าจะเป็นภาพสะท้อนที่เพียงพอในการโน้มน้าวให้คนทั้งหลายได้ตระหนักว่า กระบวนการทำเด็กหลอดแก้วนี้ไม่สามารถเปรียบเทียบกับศักดิ์ศรีของมนุษย์

ส่วนในกรณีการใช้บุคคลอื่นตั้งครรภ์แทนนั้นก็ถือว่าเป็นการผิดกฎหมายโดยตรง เพราะเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับความหมายของการแต่งงาน ที่ให้ความเป็นหนึ่งเดียว และขัดแย้งกับศักดิ์ศรีของการให้กำเนิดบุตรจากแม่ พร้อมทั้งเป็นการไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่แห่งความรักของผู้ที่เป็นพ่อแม่ เป็นการทำลายศักดิ์ศรีของบุตรในสิทธิที่จะเกิดในครรภ์และอาศัยอยู่ในครรภ์ของแม่ นอกนั้นยัง

เป็นการทำลายสถาบันครอบครัว โดยแบ่งแยกการเป็นแม่เฉพาะผู้ที่เป็นเจ้าของไข่ แม่ที่เป็นผู้ตั้งครรภ์ และแม่ที่เป็นผู้เลี้ยง

โดยในเอกสารฉบับนี้ ยังได้เน้นย้ำว่าการใช้เทคโนโลยีช่วยเจริญพันธุ์ โดยเฉพาะการปฏิสนธิในจานทดลอง (เด็กหลอดแก้ว) โดยมีบุคคลที่สามหรือบุคคลอื่นนอกคู่สมรสเข้ามาเกี่ยวข้อง และการให้บุคคลอื่นตั้งครรภ์แทนนั้น ไม่สามารถกระทำได้ เพราะเป็นการผิดต่อความรักและความซื่อสัตย์ของชีวิตครอบครัว (Donum vitae ข้อที่ 36 – 38)

2. เอกสาร Dignitas Personae

ในหลายทศวรรษที่ผ่านมาวิทยาศาสตร์การแพทย์มีความก้าวหน้าอย่างยิ่งในการทำควมเข้าใจ เรื่องการให้กำเนิดชีวิตมนุษย์ เรื่องโครงสร้างทางชีวภาพของมนุษย์ และการพัฒนาต่างๆ เหล่านี้เกิดประโยชน์ในแง่บวกและมีคุณค่าอย่างมากในการเอาชนะและการวินิจฉัยโรคต่างๆ แต่ในทางกลับกันก็มีผลในแง่ลบเช่นเดียวกัน และไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เมื่อกระบวนการนั้นเข้าไปเกี่ยวข้องกับการทำลายความเป็นมนุษย์ หรือเมื่อมีการว่าจ้าง หรือเมื่อพวกเขานำมาใช้เพื่อจุดประสงค์ใดก็ตามที่ขัดกับความดีของมนุษย์ เพราะว่า “จากจุดเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์นั้นเราไม่สามารถลดทอนคุณค่าจากร่างกายลงมาเป็นเพียงแค่กลุ่มเซลล์ได้ ร่างกายของตัวอ่อนมนุษย์พัฒนาอย่างมีกระบวนการจนเป็นเด็กทารกที่เราเห็นเมื่อคลอดออกมา” (Dignitas Personae, 2008 ข้อที่ 4)

คำสั่งสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ยอดเยี่ยมสำหรับการอภิปรายเกี่ยวกับสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ และปัญหาที่ว่าตัวอ่อนมนุษย์มีจิตวิญญาณหรือไม่ โดยหนึ่งในการอภิปรายหลัก ก็คือปัญหาเรื่องการเป็นบุคคลของตัวอ่อนมนุษย์และความหมายของบุคคลคืออะไร

ด้วยเหตุนี้พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกจึงได้ออกเอกสารทางการของพระศาสนจักรโดยมีชื่อว่า ศักดิ์ศรีของบุคคล (Dignitas Personae) เป็นเอกสารของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกที่ได้รับการตีพิมพ์ เมื่อวันที่ 8 กันยายน ปี 2008 ซึ่งเป็นวันฉลองแม่พระบังเกิด โดยเอกสารฉบับนี้ได้เริ่มต้นด้วยคำสั่งสอนว่า “ศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์ต้องได้รับการยอมรับในมนุษย์ทุกๆ คนตั้งแต่ช่วงเวลาของการปฏิสนธิจนถึงช่วงระยะเวลาสุดท้ายของชีวิตคือการตายตามธรรมชาติ” (Dignitas Personae, 2008 ข้อที่ 1) เป็นเอกสารที่ผ่านการประชุมของบรรดาพระสังฆราช นักเทววิทยา รวมทั้งนักชีวจริยศาสตร์ และได้รับการอนุมัติรับรองโดยองค์สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16

เนื้อหาคำสอนที่สำคัญของเอกสาร Dignitas Personae

ส่วนแรก: (ข้อที่ 4-6) ของเอกสาร ศักดิ์ศรีของบุคคล Dignitas Personae ได้กำหนดสองหลักการพื้นฐานที่เกี่ยวกับชีวจริยธรรม หลักการพื้นฐานแรกคือ "ตัวอ่อนมนุษย์จะต้องได้รับการเคารพและถือว่าเป็นบุคคลตั้งแต่ช่วงเวลาของการปฏิสนธิ และด้วยเหตุนี้เอง ณ ช่วงเวลาเดียวกันนี้ สิทธิในฐานะที่เป็นบุคคลของเขาจะต้องได้รับการยอมรับ และเป็นช่วงเวลาที่จะต้องเคารพสิทธิในการมีชีวิตมนุษย์ของผู้บริสุทธิ์ทุกคน" (Dignitas Personae, 2008 ข้อที่ 4 อ้างถึงใน Donum Vitae, 1987. I, 1)

หลักการพื้นฐานที่สองคือ "มนุษย์ทุกคนต้องได้รับการเคารพในศักดิ์ศรีเพราะแต่ละคนมีศักดิ์ศรี และคุณค่าของตนเองแบบไม่ลบล้างกัน ต้นกำเนิดของชีวิตมนุษย์มีบริบทที่แท้จริงในการแต่งงานและในครอบครัว ที่ถูกสร้างขึ้นผ่านการกระทำที่แสดงออกถึงความรัก ซึ่งกันและกันระหว่างชายและหญิง ด้วยเหตุนี้ การให้กำเนิด “จะต้องเป็นผลจากการแต่งงาน” ซึ่งเป็นสายสัมพันธ์อย่างแท้จริงที่ต้องรับผิดชอบ ต่อเด็กที่จะเกิด" (Dignitas Personae, 2008 ข้อที่ 6 อ้างถึงใน Donum Vitae, 1987. II, 1)

แม้ว่าในเอกสารคำสอนเรื่อง “ของขวัญแห่งชีวิต” (Donum Vitae) จะหลีกเลี่ยงแนวความคิดตามธรรมชาติด้านปรัชญาอย่างชัดเจน คือไม่ได้กำหนดความหมายของตัวอ่อนมนุษย์ในฐานะเป็นบุคคลและถึงแม้ว่าการปรากฏตัวของจิตวิญญาณไม่สามารถสังเกตเห็นจากการทดลองแต่ผลสรุปของวิทยาศาสตร์ ที่เกี่ยวกับตัวอ่อนมนุษย์ “เป็นตัวบ่งชี้ที่มีค่าว่าการแสดงออกทางความเป็นบุคคลในช่วงเวลาแรกของการปรากฏตัวครั้งแรกของชีวิตมนุษย์ จากเหตุผลนี้จึงเป็นไปได้ อย่างไรก็ตามที่มนุษย์คนหนึ่งจะไม่เรียกว่าเป็นบุคคล อันที่จริงความเป็นมนุษย์นั้นคือช่วงเวลาทั้งหมดของชีวิตทั้งก่อนและหลังคลอด เราไม่สามารถจะกำหนด การเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติหรือการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปในทางจริยธรรมนี้ได้ เพราะมันมีคุณสมบัติเต็มรูปแบบทางมานุษยวิทยาและจริยธรรม ดังนั้น จากจุดเริ่มของชีวิต ตัวอ่อนมนุษย์ก็มีศักดิ์ศรีพอที่จะเป็นบุคคลได้เช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้มนุษย์ทุกคนต้องได้รับการเคารพในศักดิ์ศรีเพราะแต่ละคนมีศักดิ์ศรีและคุณค่าของตนเองที่ไม่สามารถลบเลือนได้ (Dignitas Personae, 2008 ข้อที่ 5)

ส่วนเรื่องการแต่งงานนั้นมีอยู่ทุกยุคสมัยและทุกวัฒนธรรม “การแต่งงานคือ สภาวะความจริงอย่างหนึ่งที่ฉลาดและรอบคอบ โดยถูกสถาปนาขึ้นจากพระเจ้าผู้ทรงสร้างพร้อมกับทรงมอบแผนการแห่งความรักไว้ในความเป็นมนุษย์ ดังนั้นสามีและภรรยาจึงได้ส่งต่อของขวัญของพวกเขา

นี้ไปยังผู้อื่น คือความเป็นหนึ่งเดียวของบุคคล ซึ่งเขาเติมเต็มให้กันและกัน ด้วยเหตุนี้ พวกเขาได้ร่วมมือกับพระเจ้าในการให้กำเนิดและหล่อเลี้ยงชีวิตใหม่ขึ้นมา” ในการบรรลุผลถึงความรักของการแต่งงานผู้ชายและผู้หญิง “ต้องทำให้มันชัดเจนว่าการเริ่มต้นของชีวิตสมรสของพวกเขานั้นมีคำว่า ‘ใช้อย่างแท้จริง’ ซึ่งได้รับการกล่าวออกมาและแสดงให้เห็นผ่านการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริงในการอยู่ร่วมกันเสมอเพื่อเปิดสู่ชีวิต... กฎธรรมชาติซึ่งเป็นรากของการรับรู้ ถึงความเท่าเทียมกันอย่างแท้จริงระหว่างบุคคลต่อบุคคล คือสิ่งที่ต้องตระหนักในฐานะที่เป็นจุดกำเนิดของแรงบันดาลใจในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อบุตรที่จะเกิดใหม่และการส่งผ่านชีวิตนี้จะถูกจารึกไว้ในธรรมชาติและจะเป็นบรรทัดฐานแบบไร้ตัวอักษร ซึ่งทุกคนต้องรับรู้” (Dignitas Personae, 2008 ข้อที่ 6)

เป็นความเชื่อมั่นของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกที่ว่า มนุษย์ไม่เพียงแค่นี้ได้รับความเคารพโดยอาศัยความเชื่อเท่านั้น แต่เพราะว่ามนุษย์ถูกสร้างมาโดยพระเจ้า ซึ่งพระองค์ทรงตรัสว่า “เราจะสร้างมนุษย์ขึ้นตามภาพลักษณ์ของเรา ให้มีความคล้ายคลึงกับเรา” (ปฐมก. 1:26) และพระเจ้าทรงตรัสอีกว่า สิ่งที่พระองค์ทรงสร้างนั้นดีมาก (ปฐมก. 1:31) และได้กระทำอีกครั้งโดยพระบุตร (ยน. 1:14) ในพระธรรมล้ำลึกเรื่องการรับสภาพมนุษย์ของพระองค์ อันเป็นการยืนยันถึงศักดิ์ศรีของร่างกายและวิญญาณมนุษย์เป็นธรรมล้ำลึกสูงสุด โดยพระวจนาตย์ทรงรับเอาเนื้อหนังเหมือนกันกับมนุษย์ ซึ่งพระคริสตเจ้าไม่ได้ลดทอนสภาพร่างกายของมนุษย์เลย แต่กลับเปิดเผยให้ทราบอย่างครบครันถึงความหมาย และคุณค่าของร่างกาย” ในความเป็นจริงก็คือ “อาศัยธรรมล้ำลึกการรับสภาพมนุษย์ของพระวจนาตย์นั่นเอง ได้ทำให้ธรรมล้ำลึกของมนุษย์นั้นแจ่มชัดอย่างแท้จริง” และผ่านทางความเป็นหนึ่งเดียวกับชาวเราของพระบุตร พระองค์ได้ทำให้เป็นไปได้ว่าเราจะกลายเป็น “บุตรของพระเจ้า” (ยน 1:12) “มีส่วนร่วมในพระธรรมชาติของพระเจ้า” (2 ปต 1: 4) โดยมุมมองใหม่นี้ ไม่ได้ขัดแย้งกับศักดิ์ศรีของสิ่งสร้างที่ทุกคนสามารถรับรู้ได้ด้วยการใช้เหตุผล แต่เป็นการยกขึ้นเหนือขอบเขตของชีวิตซึ่งนั่นคือ การยกสู่พระเจ้า ทำให้เรามีความสามารถในการสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตแบบมนุษย์ และการกระทำแบบมนุษย์มากขึ้นซึ่งจะนำไปสู่ความมีอยู่ของมนุษย์

ด้วยเหตุนี้ การเคารพความเป็นมนุษย์ของแต่ละคนจะต้องเรียกร้องต่อไป กล่าวคือ ต้องมีการปรับ และทำให้เข้มข้นในความสว่างของความจริงและความเชื่อ ดังนั้นเราจะเห็นว่าไม่มีความขัดแย้งระหว่างการยืนยันถึงศักดิ์ศรีและการยืนยันถึงความศักดิ์สิทธิ์ของชีวิตมนุษย์ “ใน

ประวัติศาสตร์ มีวิธีการหลากหลายที่พระเจ้าทรงเอาพระทัยใส่ต่อโลกและต่อมนุษยชาตินั้น มิได้เป็นวิธีการที่พิเศษที่แยกจากกัน ในทางตรงกันข้าม วิธีการเหล่านั้นกลับส่งเสริมซึ่งกันและกันและสัมพันธ์กันเสมอ วิธีการต่างๆ นั้นมีจุดเริ่มและเป้าหมายของตัวเองในพระเมตตาที่เต็มไปด้วยความรักของพระเจ้า อีกทั้งเป็นที่ซึ่งพระเจ้าทรงจัดเตรียมไว้สำหรับมนุษย์ทุกคนที่จะได้รับการหล่อหลอมไปสู่ภาพลักษณ์ของพระบุตรของพระองค์ (รม 8:29)” (Dignitas Personae, 2008 ข้อที่ 7)

และจากมิติของมนุษย์และมิติของพระเจ้า โดยใช้ความสัมพันธ์ของทั้งสองมิตินี้มนุษย์ผู้หนึ่งจะเข้าใจได้ว่าทำไมมนุษย์จึงมีคุณค่าที่ไม่สามารถทำลายได้ นั่นคือ มนุษย์เป็นเจ้าของกระแสเรียกนิรันดร์ และถูกเรียกให้มีส่วนร่วมในสายสัมพันธ์แห่งความรักแบบพระตรีเอกภาพแห่งการดำรงอยู่ของพระเจ้า

ซึ่งคุณค่าประการนี้เป็นของมนุษย์ทุกคนโดยมิได้แบ่งแยก โดยอาศัยคุณธรรมพื้นฐานของการเป็นอยู่นี้ มนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับการเคารพอย่างครบครัน คำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่อยู่บนพื้นฐานทางชีววิทยา จิตวิทยา การพัฒนาทางการศึกษาหรืออยู่บนพื้นฐานของสุขภาพ สิ่งเหล่านี้จะต้องได้รับการยกเว้น เพราะทุกขั้นตอนของการดำรงอยู่ของมนุษย์นั้น เขาถูกสร้างขึ้นตามภาพลักษณ์ของพระเจ้า จึงสะท้อนให้เห็นถึง “ใบหน้าของพระบุตรแต่องค์เดียวของพระองค์... ความรักแบบไร้ขอบเขต และไม่สามารถเข้าใจได้ทั้งหมดของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์นั้น เปิดเผยให้ทราบถึงระดับที่มนุษย์ควรได้รับความรักในตัวของเขาเองหากไม่รวมการพิจารณาถึงด้านต่างๆ นี้ ไม่ว่าจะเป็นด้านความฉลาด ความงาม สุขภาพ ความวัยเยาว์ ความสมบูรณ์และอื่นๆ สามารถกล่าวโดยสรุปคือ ชีวิตมนุษย์นั้นคือ ความดีเสมอ เพราะนั่นคือความดีที่เป็นของพระเจ้าที่เห็นได้ในโลกนี้ เป็นสัญลักษณ์ของการประทับอยู่ของพระองค์ และเป็นตราประทับแห่งพระสิริรุ่งโรจน์ของพระองค์ (Evangelium Vitae, 34)” (Dignitas Personae, 2008 ข้อที่ 8)

ส่วนในเรื่องมิติด้านชีวิตตามธรรมชาติ และมิติด้านชีวิตเหนือธรรมชาตินี้ ช่วยให้เราสามารถเข้าใจความคิดเรื่องการกระทำที่ก่อให้เกิดชีวิตมนุษย์ใหม่สู่ความมีอยู่ของมนุษย์ได้ดีขึ้น กล่าวคือการกระทำที่มากจากการมอบตนให้แก่กันและกันของชายและหญิง ซึ่งสิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความรักของพระตรีเอกภาพ “พระเจ้าเป็นความรักและชีวิต ที่จารึกไว้ในชายและหญิง เป็นกระแสเรียกเพื่อมีส่วนร่วมในหนทางพิเศษในธรรมล้ำลึกของความเป็นหนึ่งเดียวแห่งบุคคลของพระองค์ อันเป็นงานของพระองค์ในฐานะพระผู้สร้างและพระบิดา”

ดังนั้น “ความสมบูรณ์ทางธรรมชาติที่มีอยู่ในชายและหญิง โดยได้รับการหล่อเลี้ยงผ่านความตั้งใจส่วนตัวของคู่สมรสในแผนการดำเนินชีวิตทั้งหมดของพวกเขา ทุกสิ่งที่พวกเขามีและทุกสิ่งที่พวกเขาเป็น พระเจ้าจะทรงรับรอง ทำให้บริสุทธิ์ และยกระดับขึ้น นำไปสู่ความสมบูรณ์และผ่านทางศีลสมรส พระจิตเจ้าจะทรงประทานพระพรแห่งความเป็นหนึ่งเดียวให้แก่คู่สามีภรรยา ซึ่งพระพรนั้นคือภาพลักษณ์ของการเป็นอยู่และความจริงแห่งความเป็นหนึ่งเดียวของพระศาสนจักร อันเป็นพระกายทิพย์ของพระเยซูเจ้าองค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา” (Dignitas Personae, 2008 ข้อที่ 9)

ต่อไปจะเป็นส่วนที่สองโดยจะเริ่มจากข้อที่ 11 เป็นต้นไป ซึ่งประเด็นแรกในส่วนที่สองนี้ก็คือ เรื่องเทคโนโลยีเพื่อช่วยเจริญพันธุ์โดยใน Dignitas Personae ข้อที่ 12 ได้รับถึงหลักการพื้นฐาน 3 ประการที่จะต้องได้รับการเคารพในการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยเจริญพันธุ์ หลักการแรกคือ ต้องเคารพสิทธิในการมีชีวิตและความสมบูรณ์ทางกายภาพของมนุษย์ทุกคนตั้งแต่ช่วงเวลาของการปฏิสนธิจนถึงช่วงเวลาของการตายตามธรรมชาติ หลักการที่สองคือ ความเป็นหนึ่งเดียวของการแต่งงาน ซึ่งหมายถึงการเคารพซึ่งกันและกัน เพื่อสิทธิในชีวิตสมรสที่จะกลายเป็นบิดาหรือมารดา โดยไม่ใช่เพียงการร่วมกับคู่สมรสอื่นๆ หลักการที่สาม คือ ต้องเคารพต้นกำเนิดของชีวิตมนุษย์อันมีบริบทที่แท้จริงในการแต่งงานและในครอบครัวที่ที่ถูกสร้างขึ้นผ่านการกระทำที่แสดงออกถึงความรักซึ่งกันและกันระหว่างชายและหญิง ด้วยเหตุนี้การให้กำเนิด “จะต้องเป็นผลจากการแต่งงาน” (Donum Vitae, II, B, 4)

Dignitas Personae ข้อที่ 13 ยังได้ย้ำถึงคำสั่งสอนของ Donum Vitae ด้วยการประกาศว่า “เทคนิคทั้งหมดของเทคโนโลยีเพื่อช่วยเจริญพันธุ์ทั้งที่กระทำโดยข้อสุจริและไขของคู่สมรสหรือรับมาจากการบริจาคนั้นเป็นการกระทำที่พระศาสนจักรไม่ให้การสนับสนุน แต่ในทางกลับกันเทคนิคซึ่งทำหน้าที่ช่วยเหลือให้การสมรสมีความอุดมสมบูรณ์นั้นได้รับอนุญาต โดยในข้อที่ 13 ได้กล่าวถึงเทคนิคที่เหมาะสมไว้ดังนี้คือ จะต้องเป็นเทคนิคที่มุ่งเป้าไปที่การจัดอุปสรรคในการปฏิสนธิตามธรรมชาติ เช่นการรักษาด้วยการควบคุมฮอร์โมน การผ่าตัดเพื่อขจัดการปิดกั้นท่อนำไข่ ฯลฯ รวมทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการยอมรับและการวิจัยเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะมีบุตรยาก

Dignitas personae ข้อที่ 14 และ 15 ให้ความสำคัญอยู่ที่การปฏิสนธิในจานทดลอง (เด็กหลอดแก้ว) และการทำลายตัวอ่อนมนุษย์โดยเจตนา ซึ่งในเอกสาร Donum Vitae ได้กล่าวถึงการกระทำเหล่านี้ และได้ประณามพวกเขาและจากจุดนี้ เอกสาร Dignitas Personae ได้

ยืนยันอีกครั้งว่า “จากประสบการณ์ที่ผ่านมาได้แสดงให้เห็นว่า เทคนิคทั้งหมดของการปฏิสนธิในจานทดลองนั้นเป็นการกระทำที่มองว่าตัวอ่อนมนุษย์เป็นเพียงมวลของเซลล์ที่จะเลือกใช้และทิ้งก็ได้” (Dignitas Personae, 2008 ข้อที่ 14)

Dignitas Personae ข้อที่ 16 ได้สรุปข้อคำสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกว่าไม่สามารถที่จะยอมรับได้ในการที่จะแยกการให้กำเนิดชีวิตออกจากบริบทของคู่สมรส เพราะการให้กำเนิดชีวิตเป็นการกระทำส่วนบุคคลของสามีและภรรยาซึ่งจะไม่สามารถนำการกระทำแบบอื่นมาทดแทนได้ และการให้กำเนิดนั้นจะต้องได้รับความเคารพเพราะเป็นการกระทำที่น่าสะเทือนใจ หากเราจะลดคุณค่าของมันลงไปเป็นแค่การสืบพันธุ์เท่านั้น อีกทั้งศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์ต้องได้รับการยอมรับในมนุษย์ทุกๆ คนตั้งแต่ช่วงเวลาของการปฏิสนธิจนถึงช่วงระยะเวลาสุดท้ายของชีวิตคือการตายตามธรรมชาติ

Dignitas Personae ข้อที่ 17 ได้กล่าวถึงการฉีดอสุจิเข้าไปในนิวเคลียสของเซลล์ไข่โดยมีชื่อเรียกว่า Intracytoplasmic (ICSI) อันเป็นวิธีการพัฒนาของเทคโนโลยีเพื่อช่วยเจริญพันธุ์ โดยขั้นตอนของการใช้ Intracytoplasmic (ICSI) นี้ จะคล้ายกันในทุกส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิสนธิในจานทดลองแต่จะความแตกต่างที่โดยทั่วไปแล้ว การปฏิสนธิในจานทดลองจะนำเซลล์อสุจิและเซลล์ไข่มาวางไว้ที่จานทดลองแล้วให้เกิดการปฏิสนธิกัน แต่สำหรับ Intracytoplasmic (ICSI) นั้นจะใช้วิธีการฉีดเซลล์อสุจิที่ได้เลือกไว้ก่อนหน้านี้เข้าสู่นิวเคลียสของเซลล์ไข่ ดังนั้นการกระทำแบบนี้จึงเป็นเช่นเดียวกับการปฏิสนธิในจานทดลองเพราะมันทำให้เกิดการแยกความสมบูรณ์ระหว่างการให้กำเนิดและกิจการความรักของคู่สมรส"

ใน Dignitas Personae ข้อที่ 18 และ 19 ได้พูดถึงการแช่แข็ง “ตัวอ่อน” กล่าวคือตัวอ่อนมนุษย์ที่หลีกเลี่ยงจากการใส่กลับเข้าสู่ร่างกายของผู้หญิง จะถูกนำมาแช่แข็งในถังไนโตรเจนเหลวที่อุณหภูมิ -196 องศาเซลเซียส “ตัวอ่อนมนุษย์” จะหยุดการเจริญเติบโต แต่ยังมีชีวิตอยู่ต่อไปได้นานเป็นปีๆ เลยทีเดียวและเมื่อใดจำเป็นต้องใช้ก็เพียงแต่ทำการละลายให้กลับมาสู่อุณหภูมิปกติ ซึ่งใน Dignitas Personae ข้อที่ 18 ยังได้เรียกตัวอ่อนมนุษย์ที่ถูกแช่แข็งว่า “เด็กกำพร้า” โดยอธิบายเพิ่มเติมว่าพ่อแม่ของพวกเขาไม่ได้ให้ความสนใจกับพวกเขาเลย และในที่สุดความรู้สึกของการเป็นพ่อแม่ผู้ที่จะต้องปกป้องพวกเขาก็จะหมดไปและด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เกิดคำถามว่า “จะทำอะไรกับจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นของตัวอ่อนมนุษย์ที่ถูกแช่แข็งและถูกทอดทิ้ง”

และใน Dignitas Personae ข้อที่ 19 ยังให้ความสำคัญกับปัญหานี้ โดยได้กล่าวว่าเป็น การผิดทางศีลธรรมอย่างยิ่งที่จะใช้ตัวอ่อนมนุษย์เหล่านี้สำหรับการวิจัยหรือสำหรับการรักษาโรค ข้อเสนอดังกล่าว เป็นที่ยอมรับไม่ได้อย่างเห็นได้ชัดเพราะพวกเขาปฏิบัติต่อตัวอ่อนมนุษย์ว่าเป็น เพียง “วัสดุชีวภาพ” และผลที่ตามมาคือการการทำร้ายและทำลายตัวอ่อนมนุษย์ ในทำนอง เดียวกันสำหรับข้อเสนอที่จะนำตัวอ่อนมนุษย์เหล่านี้ ไปใช้ในการรักษาภาวะที่มีบุตรยากของคู่สมรส นั้นก็เป็นสิ่งที่ไม่สามารถยอมรับได้ในด้านจริยธรรม เพราะมันมีเหตุผลเดียวกันกับการใช้เทคโนโลยี เพื่อช่วยเจริญพันธุ์แบบ Heterologous ซึ่งมันผิดกฎหมายและเช่นเดียวกันสำหรับการตั้งครรภ์ แทน (อุ้มบุญ) ด้วย ท้ายที่สุดใน Dignitas Personae ข้อที่ 19 ยังคงปฏิเสธทุกรูปแบบของ เทคโนโลยีเพื่อช่วยเจริญพันธุ์ที่มีกล่าวไว้ในเอกสาร “ของขวัญแห่งชีวิต” (Donum Vitae II, A, 3)

และในวรรคสุดท้ายของ Dignitas personae ข้อที่ 19 ได้กล่าวว่า “ต้องยอมรับว่าตัว อ่อนมนุษย์หลายพันตัวที่ถูกทอดทิ้งนั้นเป็นการแสดงออกให้เห็นถึงสถานการณ์ของความอยุติธรรม ซึ่งในความเป็นจริงนั้นไม่สามารถแก้ไขได้ดังนั้นพระสันตะปาปา ยอห์น ปอลที่ 2 จึงได้เรียกร้อง มโนธรรมของวงการวิทยาศาสตร์ ทั่วโลกและเป็นพิเศษสำหรับวงการแพทย์ว่าควรที่จะหยุดการ ผลิตตัวอ่อนมนุษย์และควรคำนึงว่าตัวอ่อนมนุษย์นั้นต้องมีสิทธิ์ที่จะได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกับ มนุษย์ผู้เป็นบุคคลตามกฎหมาย”

อีกทั้งใน Dignitas Personae ข้อที่ 20 ได้พิจารณาถึงการแช่แข็งของเซลล์ไข่ ซึ่งเป็น เซลล์ไข่ของสตรีที่ยังไม่ต้องการมีบุตร ณ เวลานั้น แต่ต้องการที่จะใช้เซลล์ไข่นี้เมื่อตัวเองแก่ตัวลง หรือต้องการที่จะมีบุตรในอนาคต จึงทำให้พระศาสนจักรต้องประกาศสอนว่า “การแช่แข็งเซลล์ ไข่อันมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาใช้ในเทคโนโลยีเพื่อช่วยเจริญพันธุ์ในอนาคตนั้น เป็นการกระทำที่ เมื่อพิจารณาทางศีลธรรมแล้วไม่สามารถยอมรับได้”

ส่วนใน Dignitas Personae ข้อที่ 21 นั้นได้อธิบายว่าในการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยเจริญ พันธุ์นั้น จะมีขั้นตอนหนึ่งที่ต้องนำตัวอ่อนมนุษย์จำนวนมากพอสมควรย้ายโอนเข้าไปในครรภ์ มารดา ซึ่งก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นอย่างมากในความเสี่ยงของการตั้งครรภ์ แต่ในทางกลับกันการปฏิบัติ เช่นนี้เป็นกระทำที่เรียกว่าการลด (จำนวน) ตัวอ่อนมนุษย์ เพราะในความเป็นจริงนั้นเมื่อตัว อ่อนมนุษย์ฝังตัวในผนังมดลูกแล้ว มดลูกก็จะทำการกำจัดตัวอ่อนมนุษย์ที่เหลือออกมา ซึ่งพระ ศาสนจักรมองว่ามันเป็นการทำลายตัวอ่อนมนุษย์โดยตรง เพราะตั้งแต่ที่มีการปฏิสนธิตัวอ่อนมนุษย์

เหล่านั้นเป็นชีวิตแล้ว และการทำลายชีวิตแบบนี้ดูเหมือนว่าจะเป็นการฆ่าชีวิตของตัวอ่อนมนุษย์ ซึ่งการตัดสินใจที่จะกำจัดตัวอ่อนที่ได้ยอมรับว่ามันเป็นชีวิตของมนุษย์ตามที่ต้องการในครั้งแรกนั้น แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งในตัวเองโดยมักจะนำไปสู่ความทุกข์ทรมานและความรู้สึกผิดของคู่สมรสและแพทย์ อีกทั้งในมุมมองทางศีลธรรมพิจารณาว่ากรณีของการลด (จำนวน) ตัวอ่อนมนุษย์นี้เป็นการเลือกทำแท้งโดยเจตนา กล่าวคือมันเป็นความจริงว่าการกระทำเช่นนี้มีเจตนาโดยตรง ที่จะกำจัดช่วงแรกของการดำรงอยู่ของพวกเขาซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์ ด้วยเหตุนี้เองจึงถือว่าเป็นความผิดทางศีลธรรมที่ร้ายแรง

และใน Dignitas Personae ข้อที่ 22 จะเป็นพิจารณาถึงเทคนิคทางการแพทย์ที่เรียกว่า “การวินิจฉัยก่อนการฝังตัว” เป็นรูปแบบของการวินิจฉัยก่อนการตั้งครรภ์ ซึ่งมันเกี่ยวข้องกับการทำเด็กหลอดแก้ว กล่าวคือตัวอ่อนมนุษย์ที่เกิดขึ้นในจานทดลองนั้นจะได้รับการวินิจฉัยโรคทางพันธุกรรมก่อนที่จะถูกย้ายเข้าไปในมดลูกของผู้หญิง การวินิจฉัยดังกล่าวจะทำให้แน่ใจว่าตัวอ่อนมนุษย์ไม่มีข้อบกพร่อง หรือมีเพศที่ตรงตามความต้องการหรือคุณสมบัติอื่นๆ ซึ่งการกระทำเช่นนี้พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกมองว่าเป็นการทำลายตัวอ่อนมนุษย์ด้วยการตัดสินใจขบถที่ไม่นับฟังประสงค์หรือด้วยเหตุผลอื่นๆ อันเป็นการมองว่าตัวอ่อนมนุษย์เป็นเพียงแค่วัสดุทางชีวภาพ และเป็นการไม่เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตัวอ่อนอย่างร้ายแรง

และใน Dignitas Personae ข้อที่ 23 (ข้อสุดท้ายของส่วนที่สอง) ยังคงมุ่งเน้นไปที่รูปแบบใหม่ของการสกัดกั้นและการทำลายการตั้งครรภ์ ซึ่งมีอยู่ 2 วิธีการคือ

1. “Interceptive การสกัดกั้น” กล่าวคือ เป็นวิธีการที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับตัวอ่อนมนุษย์ โดยเป็นการสกัดกั้นไม่ให้ตัวอ่อนมนุษย์เกิดการฝังตัวในผนังมดลูก

2. “Contragestative การกำจัดตัวอ่อนมนุษย์” กล่าวคือ เป็นวิธีการกำจัดหรือฆ่าตัวอ่อนมนุษย์หลังจากที่ Implantation ฝังตัวในผนังมดลูกแล้ว

โดยวิธีการทั้งสองมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือการทำลายตัวอ่อนมนุษย์ ซึ่งทั้งสองเป็นรูปแบบของการทำแท้งโดยเจตนาและผิดศีลธรรมอย่างร้ายแรง

3. สำคัญในคำสอนที่เกี่ยวกับเรื่องชีวิตและความเป็นบุคคลจากเอกสารคำสอนทั้ง 2 ฉบับ

3.1 ชีวิตเริ่มต้นเมื่อไร จากคำสอนของเอกสาร Donum Vitae และ Dignitas Personae

ในประเด็นคำถามที่ว่า ชีวิตเริ่มเมื่อไรนั้น เมื่อทำการศึกษาจากเอกสารทั้ง 2 ฉบับแล้วพบว่า “ความเป็นมนุษย์ต้องได้รับการเคารพและปฏิบัติอย่างเสมอภาคเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาทันทีตั้งแต่เริ่มต้นการปฏิสนธิในครรภ์มารดา” เป็นการยืนยันคำสั่งสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกในคำแถลงการณ์เรื่อง Procured Abortion ว่า “ตั้งแต่ช่วงเวลาที่เกิดการปฏิสนธิขึ้นนั้นชีวิตใหม่ได้เริ่มขึ้นแล้ว ซึ่งไม่ใช่ชีวิตของบิดาหรือมารดาอีกต่อไปแต่เป็นชีวิตใหม่ของเขา” และในหนังสือเพลงสดุดีก็ได้กล่าวถึงช่วงเวลาของการเกิดไว้ว่า

“พระองค์ทรงปั้นส่วนภายในของข้าพเจ้า ทรงถักทอร่างข้าพเจ้าในครรภ์มารดา ข้าพเจ้าขอบพระคุณพระองค์ที่ทรงสร้างข้าพเจ้าให้เป็นดังปาฏิหาริย์ พระราชกิจของพระองค์น่าพิศวง พระองค์ทรงรู้จักข้าพเจ้าอย่างดี ร่างของข้าพเจ้าไม่เป็นที่ลึกลับสำหรับพระองค์เลยเมื่อข้าพเจ้าถูกปั้นอย่างเจียบๆ และถูกถักทอขึ้นในส่วนลึกของแผ่นดิน ข้าพเจ้ายังเป็นตัวอ่อนในครรภ์ พระองค์ก็ทอดพระเนตรเห็นแล้ว ทุกอย่างมีเขียนไว้ในหนังสือของพระองค์ วันเวลาถูกกำหนดไว้แล้วก่อนที่จะเกิดขึ้น” (สดด. 139 :13 -16) และเอกสารทั้ง 2 ฉบับ ก็ได้ยืนยันว่าการให้กำเนิดชีวิตเป็นภารกิจที่พระเจ้าทรงมอบให้มนุษย์สานต่อจากภารกิจของพระองค์ เป็นการสานต่อที่ชายและหญิงร่วมมือกับพระองค์ในการมอบพระพรของชีวิตมนุษย์ให้สืบทอดต่อไปด้วยใจอิสระ และความรับผิดชอบ โดยมีความรักเป็นพื้นฐานในการที่จะรับผิดชอบชีวิตใหม่ที่เกิดขึ้น

และพระศาสนจักรยังได้สอนอีกว่า “ตัวอ่อนมนุษย์ตั้งแต่ระยะแรกของการเกิดนั้นไม่สามารถที่จะถูกลดคุณค่าลงเป็นเพียงแค่กลุ่มของเซลล์ได้ ร่างกายตัวอ่อนมนุษย์พัฒนาเจริญขึ้นอย่างเหมาะสมตามรูปแบบที่กำหนดไว้อย่างเห็นได้ชัดในการเกิดของเด็กทุกคน” (Dignitas Personae. 2008 ข้อที่ 4) จึงเห็นได้ว่า พระศาสนจักรได้ให้ความสำคัญอย่างมากในเรื่องการเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์

ด้วยเหตุนี้ จึงสามารถสรุปได้ว่า เอกสารทั้ง 2 ฉบับนั้นมีความสอดคล้องกันว่าเมื่อเกิดการปฏิสนธิแล้วชีวิตมนุษย์ได้เกิดขึ้นแล้ว เป็นชีวิตที่พระเจ้าได้ทรงประทานให้ เป็นชีวิตที่จะต้องได้รับความเคารพอย่างไม่มีเงื่อนไข และชีวิตนี้ควรอย่างยิ่งที่จะเกิดขึ้นโดยกิจการแห่งความรักของคู่สมรส

3.2 ความเป็นบุคคลหมายถึงอะไรจากเอกสาร Donum Vitae และ Dignitas Personae

ในเอกสาร Donum Vitae นั้นมีวัตถุประสงค์หลักคือการอธิบายถึงคุณค่าของจุดกำเนิด และการให้กำเนิดของชีวิตมนุษย์ จึงทำให้มีการอธิบายถึงความเป็นบุคคลของตัวอ่อนมนุษย์ไม่มากเท่าที่ควรและยังไม่ชัดเจนนัก แต่ในเอกสาร Donum Vitae ก็ได้กล่าวถึงความเป็นบุคคลไว้ในประโยคแรกของข้อที่ 23 ว่า “ตัวอ่อนมนุษย์ต้องได้รับความเคารพเหมือนกับบุคคล ทันที่ตั้งแต่ช่วงเวลาของการมีอยู่ของเขา” ด้วยคำกล่าวข้างต้นนี้เองจึงช่วยให้เราเข้าใจว่าถึงแม้เอกสารฉบับนี้จะไม่ได้เจาะจงว่าความเป็นบุคคลของตัวอ่อนมนุษย์เกิดขึ้นเมื่อไร แต่เอกสารฉบับนี้ก็ได้นำคำแนะนำที่สำคัญว่าเราทุกคนจะต้องเคารพชีวิตของตัวอ่อนมนุษย์นั้นเหมือนกับที่เราเคารพชีวิตของบุคคลที่คลอดออกมาแล้ว

ส่วนในเอกสาร Dignitas Personae นั้นแน่นอนทีเดียวว่าทั้งชื่อและวัตถุประสงค์ของเอกสารนี้ เป็นการประกาศยืนยันว่า ณ ช่วงเวลาของการปฏิสนธินั้นชีวิตของตัวอ่อนมนุษย์ได้เกิดขึ้นและไม่เพียงแค่นั้นเป็นการมีชีวิตใหม่เท่านั้น แต่เป็นชีวิตที่เราจะต้องให้ความเคารพในความเป็นบุคคลของเขาซึ่งความเป็นบุคคลนี้เป็นของประทานจากพระเจ้า เพราะว่าชีวิตเป็นของประทานจากพระเจ้า ดังนั้นตัวอ่อนมนุษย์จะต้องได้รับการเคารพและถือว่าเป็นบุคคลตั้งแต่ช่วงเวลาของการปฏิสนธิ และด้วยเหตุนี้เอง ณ ช่วงเวลาเดียวกันนี้ สิทธิในฐานะที่เป็นบุคคลของเขาจะต้องได้รับการยอมรับ และเป็นช่วงเวลาที่จะต้องเคารพสิทธิในการมีชีวิตมนุษย์ของผู้บริสุทธิ์ทุกคน ซึ่งคุณค่าประการนี้เป็นของทุกคนโดยมิได้แบ่งแยก และโดยอาศัยคุณธรรมพื้นฐานของการเป็นอยู่นี้ ตัวอ่อนมนุษย์จะต้องได้รับการเคารพอย่างครบครัน กล่าวคือเคารพในอัตลักษณ์ของความเป็นมนุษย์และศักดิ์ศรีของบุคคลมนุษย์

4. การศึกษาถึงความเข้าใจเกี่ยวกับสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์จากมุมมองต่างๆ เช่น มุมมองด้านปรัชญา สังคม และกฎหมาย

พบว่า ไม่สามารถนำมาอธิบายความเป็นบุคคลเพื่อที่จะปกป้องตัวอ่อนมนุษย์ได้ เพราะในแต่ละมุมมองนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมาก ในเรื่องจุดเริ่มต้นที่จะสามารถยอมรับได้ว่าตัวอ่อนมนุษย์นั้นเป็นบุคคล

สรุป

สรุปสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ตามคำสอนของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกได้ดังนี้

1. การมีชีวิตของตัวอ่อนมนุษย์

พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกสอนว่าตัวอ่อนมนุษย์มีชีวิตของมนุษย์อย่างแท้จริง โดยชีวิตที่เขามีนั้นมันเริ่มตั้งแต่ช่วงเวลาของการปฏิสนธิ และเป็นชีวิตที่พระเจ้าได้ทรงประทานให้เป็นของชาวฮิวอันล้ำค่า

2. การเป็นบุคคลของตัวอ่อนมนุษย์

พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกมิได้ระบุว่า ความเป็นบุคคลของตัวอ่อนมนุษย์นั้นเริ่มต้นขึ้นเมื่อใด ส่วนการมีชีวิตของตัวอ่อนมนุษย์ที่พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกได้สอนว่าตัวอ่อนมนุษย์มีชีวิต ณ ช่วงเวลาของการปฏิสนธิ หากเพียงแต่พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกได้สอนว่าตัวอ่อนมนุษย์จะต้องได้รับความเคารพเหมือนกับมนุษย์ทั่วไปกล่าวคือ พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้ทุกคนได้เข้าใจและยอมรับว่าตัวอ่อนมนุษย์มีชีวิตอย่างแน่นอน ซึ่งการมีชีวิตนี้เองเรียกร้องให้เราต้องเคารพว่าตัวอ่อนมนุษย์นั้นเป็นบุคคลแล้ว

3. สิทธิและศักดิ์ศรีของตัวอ่อนมนุษย์

พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกสอนว่า ตัวอ่อนเป็นมนุษย์และตัวอ่อนมีสถานภาพความเป็นบุคคลนับตั้งแต่เวลาที่เขาเริ่มมีชีวิตและจาก “ช่วงแรกของการมีอยู่ หมายถึงเวลาที่ตัวอ่อนได้เกิดขึ้นนั้น การเรียกร้องอย่างแข็งขันให้เคารพอย่างไร้เงื่อนไขได้มีขึ้นแล้ว ซึ่งเป็นการเคารพความเป็นมนุษย์ในร่างกายและจิตวิญญาณของเขาทั้งครบ” ดังนั้น จึงสามารถได้ว่า ตัวอ่อนมนุษย์นั้นมีชีวิตนับตั้งแต่ช่วงเวลาของการปฏิสนธิและศักดิ์ศรีแห่งการมีอยู่ของชีวิตที่พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกเชื่ออย่างมั่นใจว่าชีวิตมนุษย์นั้นเป็นของชาวฮิวอันล้ำค่าที่พระเจ้าได้ทรงประทานให้ด้วยเหตุนี้ตัวอ่อนมนุษย์จะต้องได้รับการเคารพและถือว่าเขาเป็นบุคคล เพราะฉะนั้นจากช่วงเวลาเดียวกันนี้ สิทธิในฐานะที่เป็นบุคคลของเขาจะต้องได้รับการยอมรับ”

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ถือเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อ การปกป้องคุณค่าและศักดิ์ศรีของมนุษย์ ดังนั้นคริสตชนทุกคน โดยเฉพาะบรรดาสามเณร ผู้ที่กำลังเตรียมตัวเป็นพระสงฆ์ และพระสงฆ์นักบวชทั้งหลายต้องตระหนักว่า สังคมในปัจจุบันนี้ มีการกระทำมากมายที่ไม่เคารพต่อสถานภาพทั้ง 2 ประการของตัวอ่อนมนุษย์ พวกเขาจะต้อง กล้าที่จะยืนยันว่าไม่มีใครจะสามารถอ้างได้ว่า การสร้างและการทำลายตัวอ่อนมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่ ถูกต้องและเหมาะสม

2. พระศาสนจักรโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ควรเร่งส่งเสริมให้คริสตชนได้มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องนี้ ทั้งในเรื่องของการสอน และการแปลเอกสารทางการของพระศาสนจักรนี้ให้เป็นภาษาไทยเพื่อสะดวกต่อคริสตชนและผู้สนใจได้ศึกษาง่ายขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับท่าทีของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกในประเทศไทยที่มีต่อหลัก คำสอนเรื่องสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ตามสถานการณ์ในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2. ควรทำการศึกษาถึงสถานการณ์ที่เป็นอันตรายต่อสถานภาพของตัวอ่อนมนุษย์ โดยเฉพาะในประเทศไทย

รายการอ้างอิง

- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรมแผนกพระคัมภีร์. (2551). **พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่**. คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรมแผนกพระคัมภีร์.
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรมแผนกพระคัมภีร์. (2549). **พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม ปัญจบรรพ**. คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรมแผนกพระคัมภีร์.
- สมเด็จพระสันตะปาปาโยฮันน์ปอลที่ 2. (2536). **พระวรสารแห่งชีวิต (Evangelium Vitae)**. ศูนย์วรรณกรรมชาเลเซียน.
- เชิดชัย เลิศจิตรเลขา. (2545). **จริยศาสตร์เพื่อชีวิต**. วิทยาลัยเซนต์หลุยส์.
- Congregation for the Doctrine of the Faith, Instruction. (2008, 8 September). **Dignitas personae**. On Certain Bioethical Questions
- Congregation for the Doctrine of the Faith, Instruction on Respect for Human Life in its Origin and on the Dignity of Procreation. **Donum Vitae**. (1987, 22 February). 1:(80), 78-79.
- James McTavish, FMVD. (2012). **Choose Life**. Quezon City.
- Janet E, Smith and Christopher Kaczor. (2007). **Life Issues Medical Choices**. St. Anthony Messenger Press.